

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 10. Induebatur. Non est de se malum quod quis se vestiatur honestè, nec Deo de se placent in vestitu sordes.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52962](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52962)

Crede igitur opes ex se malas non esse, nec ex se ad peccatum reputari in illo maledicto epulone, quod illas habuerit affluentes.

§. 10. Induebatur. Non est de se malum quod quis se vestiatur honeste, nec Deo de se placens in vestitu sordidus.

¶ 21. **S**ed nec peccatum esse reprehenditur, honesto uti vestium cultu, quoniam explodit, & ut stultum redarguit D. Hieron. erre rem Pelagianorum, quem cum alijs refutat, erat autem hic septuagesimus tertius error, quem defendant, dicentes peccatum esse, veste noua, pulchra, mundaque indui; cunctis autem incumbere vestes assumere repetitas, multis, variisque segmentis assutas, illotas, contaminatas. Adeste (inquit D. Hieron.) siluestres asini, ubi quaso legistis Deo sordida placere vestimenta, habitumque immundum? Vbi audistis, nitorem, cultumque vestium Deo displicuisse, qui ipsa est puritas, & ipsa pulchritudo? *Quae sunt inimicitiae contra Deum. Si tunicam habuerit mundiorum?* Hoc autem scriptum legimus, quod multi sanctitate clari, quo Deo promptius obedirent vestibus se induerunt honestioribus ac pretiosis. Ita Iudith mulier hominum memoria dignissima, diuino plane instinctu commota se vestibus ornauit pretiosissimis, qui vestium cultus adeo Deo placuit, ut ipsa licet sole fulgentior appareret, ei tamen Deus pulchritudinem superadderet gratiorem: *Cui etiam Dominus contulit splendorem.*

104. **A**liera quoque Esther producitur regalibus ornata vestimentis, mundaque muliebri gratissima, protestata tamen se necessitate compulsum, ex desiderio Deo seruendi, populumque suum liberandi vestes has assumpsisse cultiores, quas tamen illa detestabatur: *Tu scis Domine necessitatem meam.*

Esther. c. 16. *In ps. 1.* **E**x industria disputat D. Augustinus quam prudenter egerit Ioseph a Pharaone totius Aegypti protrex constitutus, dum vestes induit pretiosas, suae conformes dignitati, quibus adeo formosus praefulgebat, ut omnium in se atraheret oculos, & deuinciret mulierum affectus. Similiter & Daniel, dum a Rege Balchassar ob a se explicatum xingina, purpura vestiebatur, torquem auream collo appendebat. Tandem & ipse Deus, quem nullus reprehendit, decreuit vestes polynitas, Attalicas, ardentes murice summo Iudeorum Saecerdoti induendas: *Induit enim stolam gloriae, &*

*coronauit eum in vasis virtutis. Vestes illas Attalicas, vasa vocat, & virtutum instrumenta: (hoc enim significat phrasia Hebraica: Vasa virtutis) declarans quod illa vestium pompa Pontificem ad eminentiorem deberent promouere virtutem: cum illae & Pontificis exprimerent dignitatem, virtusque perfectionem, illique quasi loquerentur ex aequo non esse virtutibus, meritisque bonorum operum eius animam demereri, qui corpus exterius tam pretioso vestium apparatu circumferrebat adomatum. Adde & hoc Deum summo per e curasse, ut populus suus Israeliticus festis solemnioribus, ac diuinis dicatis recipiendis beneficijs, vestes suas emundaret, cultu appareret insigniori, sicut ex opposito ut diebus penitentiae squalidus cinere, & cilicio inderetur. Tandem, haec non distat, ex sacris literis colligi, Deum superflua inanisque vestium luxuria grauius offendi, nemo tamen mihi ostenderit, illi sortitulum, vilemque habitum placere, immunditias illum affectare. D. Bernardus, vitium esset adeo spiritualis, ageretque cum religiosi, fitebatur quo sibi in monacho magis placeret pauper habitus, eo magis offenderetur sordido, ac immundo: *Paupertas in vestibus semper sibi placuit, sordis numquam.* Quid de saecularibus dicere? Siquidem Apostolus mulieres hortabatur, quae hoc in genere magis excedunt, quae circinnes sibi praescindunt, quae capitis contorqueunt distorqueuntque capillos: *Non intorui crinibus; auro gemisque abstinerent, numquam tamen eas mouet ut sordidae sint, incompositae, lacris, illiusque squalleant vestibus: Sed sicui decet multiores promissiones pietatis per opera bona; moderato cultu praefulgeant adornatae.* De hac materia liberum edidit D. Cyprianus Alex. in quo post damnatam inhonestam vestium pompam, praefertim in mulieribus, & probatam Lacedaemoniorum celeberrimam sententiam, qui solis meretricibus vestium luxum superfluum baccataque monilia pomnitatebant: *Laudo (inquit) & admiror Lacedaemoniorum civitatem, quae solis meretricibus, floribus, vestes, & aureum mundum gessare permisit, a probis mulieribus curandi studium auferens, quo solis meretricibus se ornare concederet, ut autem omnes intelligerent, non omnino, ac integre mulierum cultum esse condemnandum, statim fuisse discurren, probatque, non unico ictu ita in vestium diligentiam esse rescindendum, ut nullo modo velimus concedere pompam vestium moderatam. Unde sic orditur: *Quoscirca & aurum gessare, & molliori uti veste, non***

D. H. 118. l. 1. contra Pelag. Tom. 2.

Iudith. c. 104.

Esther. c. 16. In ps. 1.

Ecclesi. 45.

Inter- mus a nunt cultu sordidus

1. Tor. 9. D. Cyprianus Alex. l. 1. de

D. Alex. de Atrabian cultu. Tom.

omnino respiciendum est, sed frivola sunt rationis expertes apperiones. Deinde subiungit, hanc prudentissimam sententiam: *Congruant autem vestes animi, personæ, figuræ, naturæ, studijs.*

Licit autem hæc ut vera concedamus ita simpliciter dicta, dignum tamen sit cōtingere. Ioacalano D. Ambrosius consilium Christianis: corum, inquit, studium sit primarium interius animam adornare vestimentis, multoque maius, quàm fuerit olim virorum ac mulierum in cultura, pompage corporis exteriori. Huius occasione expendens historiam Abraham, non mordaci, sed grato sale petem figit, ad illud quod Spiritus S. munitim refert de monilibus, mundo muliebris, murenlis, bracteis, quibus nuntum si am præcepit adornari. Ad se vocat domus suæ dispensatorem: heter, ab eo iumentum exigit, si deliter, quæ illi daret in mandatis, exequens, mandat in terram proficiscatur Mesopotamiam, ut filio suo quarat eligatque uxorem, quæ qualitatibus correspondeat Isaac filio suo qualem decet esse, & tanti Patriarchæ nuntum, & tantæ dominantis familiaris: ad tale ferium delegans negotium, refert S. pagina, præcepit Abraham, ut in comitatu conduceret decem camelos, omnibus domus suæ bonis emictos diuitijs, gemmis præsertim vero inauribus, monilibus, manicis aureis, murenlis, ad futura coniugis filij sui ornatum: qui cuncta, ut iussa, erant compleuit, hisque exornavit virginem Rebeccam pulchritam nimis, quam sic Deo cuncta disponente, filio Domini sui elegit in uxorem dilectissimam. Hæc expendens D. Ambros. silit, atque. Iam video, quod me, domine fixa acie intuemini, hæc audientes, mihi obijciatis. Episcopo Reverendissime: Abraham nunt. sanctus? negare non poteris. Actiones eius quis unquam reprehendit? Nemo. Rebecca an non pia, tam Deo familiaris? non infior. Si igitur Abraham sanctus hoc decernit, ut filij coniux futura monilibus, murenlis, inauribus componatur splendida, ut quid in nobis hunc quotidie vestium reprehendis splendorem, quem in illo, illaque tantopere collaudas? *Quomodo prohibes hoc Episcopo, ut habeamus, quod Rebecca accepit pro munere? & hortari, ut similes simus Rebecca? Semper nobis in exemplum producis sanctas illas mulieres nominatim autem Rebeccam, de qua sic legimus: Suspendit itaque in aureas ad ornandam faciem eius, & armillas posuit in manibus eius, & hoc ex viri sanctissimi, ut Abraham, dispositione: quid est ergo quod nos redarguas? uos eundem corporis ornatum præcedamus?*

O filia responde charissimæ, quam parum actus Abraham ac Rebecca capitis, in illis intelligendis rudes vos esse video. Num Abraham filij dei fuisse patrem ignoratis? Rebeccam ilius primævi temporis dominam; in quibus quæ corporaliter gerebantur, spiritaliter erant intelligenda. Nescitis, quod fides in ijs quæ corporis videmus oculis, agnoscat, intelligat, & alia significet, quæ non corporis, sed oculis animæ invisibilia conspiciuntur? num estis docendæ, quod illarum mulierum, quas sanctas colimus, actus corporales prioris temporis, ad gradum sunt euehendi altorem in mulieribus Christianis, quæ in statu viuunt legis nouæ: legis Evangelicæ statu multo perfectiori? Hoc igitur vos uelle uelim, quod in illis actibus Abraham respectu corporis in Rebecca, alij multo eminentiores intelligantur in anima Christiana; atque in illo ornatu monilium, aurium, murenlarum exteriori, designare uoluerit pulchritorem tibi animæ ornatum esse conquirendum; hoc est in aures auribus animæ, præmissimam Dei uerbo obedientiam, armillas manibus ac brachijs, charitatis omniumque uirtutum abundantiam, quibus ornata Dei placeat oculis gratissima: & in illis monilibus, gemmisque pretiosis, quibus seruus Rebeccam honorauit pro munere, dona significet spiritalia, quæ tibi largitur Deus, quibus eo ut ueris splendete uult ornamentis non corpori sed animæ, Deo cæloque gratissimis: *In fatis in aures, quæ Abraham reliquit, sunt quæ tibi transmisi armillas. Audi uerba Domini Dei tui sicut ipse audiebat. Exequere iussa, sicut ipse properauit implere. Hoc prosequitur D. August. argumentum, qui per in aures fides intelligit, quæ est ex auditu; & per murenlis ac armillas, bona opera, quæ manibus adscribuntur, ita ut primarius ornatus Rebecca, quem operabat Abraham, fuerit fides, quæ per charitatem operatur. Cui quantum sapiens, occidit D. Petrus, præscripta namque lege uiris, quæ secundum Christi Evangelium, illis esset uiuendum, transiit ad mulieres, etque pro fundamento, statuit obedientiam uiris suis ac humilem exhibendam submilionem: Iesum audiamus: *Similiter & mulieres subdita sint uiris &c. Quam non sit extrinsecus capillatura, aut circumdatio auri, aut indumenti uerborum cultus, sed qui absconditus est cordis bono incorruptibilitate quieti & modesti spiritus, qui est in conspectu Dei locuples.**

Addit autem D. Petrus uerba quædam præclarissima, quæ præterite nefas duximus, quibus mulieribus splendidam uerborum pompam concedit, at

Inter-
nos a-
sumi
cultus
inade-
nt-

Tom. 4.
D. Ambrosii
de
Abraham
vitijs

D. Ambrosii
de
Abraham
vitijs
Tom. 4.

1. Pet. 2.
3. 1.

dit, area conditione, vt illis vtantur eo modo,
 intentione tali, quali Rebecca, Sara, alir-
 que honeste p̄tate mulieres vtēbantur. Vobis
 permitto, vt vos splendidius ac festiuius ornētis,
 velut illae mulieres: *Sic enim aliquando. & sanctae*
mulieres, sperantes in D̄o, ornabant se, subiecta
proprijs viris, sicut Sara. Primum excolebant se
 mulieres illae sanctissimae, non diebus singulis,
 sed: *Aliquando.* In aliquibus, & ex aliquibus oc-
 casionibus, nuptiarum, festorum, conuiuiorum
 &c. Hoc elogium scribit Spiritus S. de Indith,
 quae vestes pretiosas, monilia, mitram, mam-
 millaria, bullas &c. talibus habebat occasio-
 nibus praestituta, quae vocat: *Vestimenta iuendi-*
catis suae, quibus exterius data particulari oca-
 sione induebatur annis illis, quibus vixit viro suo
 coniugata, licet, interior vestis ordinaria cili-
 cium fuerit absconditum. Nec singulis lici-
 tum diebus intueri capitis concinnos, sed:
 Aliquando: quoniam & hic in hoc epulo de-
 fectus arguitur: *Epulabatur quotidie splendide,*
 ita quoque quotidie: *Induebatur purpura &*
byssis. Secundum; sit ornatus ille, vestiumque
 luxus ad dispositionem, & voluntatem mariti:
 Ornabant se subiectae viris suis. Nullos refragatur,
 quilibet sit coniugatae cultioribus indut
 vestimentis, aramen hoc ea tantummodo per-
 mittimus fiat intentione, qua coniugi suo satisfac-
 eiat; proinde licetis erit talis ornatus cerussa-
 que faciei, ad mariti sui voluntatem. Quocir-
 ca grauitet, nulla admissa ratione in oppo-
 situm arguuntur mulieres illae, quae in vestium
 cultu, ac pigmentis, nedum mariti sui non
 stant dispositioni, sed nec eorum studeat pla-
 cere voluntati, quinimo saepenumero contra eo-
 rum se comunt, fucosue linunt, voluntatem,
 status sui ac conditionis praetergressae qualita-
 tem.
 Tertium: se eo modo componant, ornent, de-
 pingant, vt sit sicut ornatus corporis student
 exteriori, quo oculis placeant maritorum, ita
 quoque interioribus animam ornare, ac depin-
 gere studeant virtutum ornamentis, quae vestes
 praeseferunt exteriōres, vt Dei placeant oculis,
 vt in quo praeter ceteris spei suae sacram anchoram
 de fixerunt. Hoc est: *Sperantes in D̄o ornabant se:*
 ita vt sicut (docente D. Ambrosio) corporis aures
 autem exornant auribus, ita aures animae obedi-
 entia fidei, diuinitque verbis; ac mariti suis
 componant exhibenda subiectione; deinde dum
 carnis brachietum armillas infringunt, annu-
 los digitis, opera exercent caritatis, in Dei
 ac coniugis obsequium, familiae, ac filiorum

Indith.
10.

L. 1. de
Abra-
ham.

beneficium. Quid plura; dum se supparis, thesauris
 ac strophis excolunt pretiosis ac mellionibus
 exterioribus, interius humilitate, patientia, mora-
 lificatione praefulgeant: dum capillaturam distor-
 quent, sicutum corda dirigant ad diuina, ad cele-
 stia: sicque omnes illae vestes ornatissimae illis
 erunt: *Vasa virtutis;* instrumenta virtutis, vt non
 distertus exposuimus. Hac conditione liberam
 vobis concedo, cum D. Ambrosio, facultatem
 corpus veltrum adorandi, vestes induendi mol-
 liores, inanes, armillas, monilia gestandi,
 imo & capillos torquendi.

§. II. Epulabatur. Non vt peccatum arguitur,
celebrare conuiuia, imo potest esse merito-
rium, vt in multis patet.

Vltimosed nec vt peccatum arguitur, id
 quod Christus de hoc epulone confir-
 mat: quod: *Epulabatur quotidie splendide.*
 Ita concludit D. Greg. cui titulum praerigit: *De
 coniugis iustis & iniustis.* Hoc opinabatur Epulone
 pus ille laudanda valde esse conuiuia, ac Deo ma-
 ximopere grata, quod S. Scripturae varijs proba-
 bat exemplis. Maximi fecit Deus splendidum il-
 lud conuiuium, quo Abraham domi suae tres il-
 los excepit peregrinos, quos tales esse non dubi-
 tauerat; quibus occidit vitulum saginatum: *Tria
 panes farinae misit commiseri, stertisque submeritis
 panes,* ac lautum intulit conuiuium. Tam Deo
 fuit gratum illud epulum, vt in eis remuneratio-
 nem, illi addiderit, id quod maxime expolletur,
 nempe filium, Isaac. Hic similiter exegit a filio
 suo Esau; vt epulum suo pararet gultu gratissi-
 mum, vt super illud, loco gratiarum actionis,
 suam illi impetiret vltimam benedictionem, pa-
 tris suorum institueret bonorum heredem ex alle,
 & familiae suae dotaret primogenituram: *Et benedi-
 cat tibi anima mea antequam moriar.* Respondet
 huic D. Gregorius & regulam quandam praescribit,
 quae in decreto continetur, nimirum, quando
 conuiuia ad amoris mutui confortationem insti-
 tuuntur, & charitatis vinculo se mutuo strictius
 deuiucendam; ad festa in Dei obsequium cele-
 brantia, atque ex pluribus similibus occasionibus;
 nemo illa vt mala reprehendit, sed vt bona &
 laude digna commendat: *Conuiuia quae ex in-
 tentione impendenda charitatis sunt, recte sancti-
 tatis vestra in suis epistolis laudat.* Ex hoc lau-
 dat Spiritus S. filios Iob, septem numero, de
 quibus sic scribit: *Ibani filij eius & faciebant Iob
 conuiuium per annos vnusquisque in die suo, &*
 mil-

